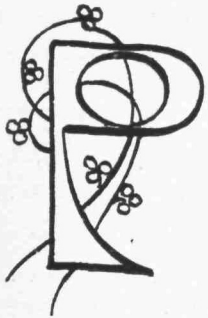

Τὸ ρεκόρ τοῦ 1914. — Ἀβαξ πολεμοχαρῆς. — Ἡ ἀμοσταιγὴς καντρίλλια. — Ὁ Κάιζερ χοροδιδάσκαλος. — 800,000,000 γινῶν. — Λενκαὶ πτέρυγες καὶ ρομφαίαι ἐρυθρά. — Ἡ βαρβαρότης τῆς Δύσεως. — Αἱ θηριωδίες τῶν ἐμπολέμων. — Φιλολογία καὶ πόλεμος. — Ὡδὴ τοῦ Δ' Ἀννούτσιο. — Βανδαλισμοὶ κατὰ τῆς τέχνης. — Τὰ μνημεῖα τοῦ Λουβαίν. — Ζέπελιν βομβαρδίζον τὸ Λουβρον. — Πολωνία.

ΕΚΟΡ μοναδικὸν ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ ἀπέκτησε τὸ 1914. Τὸ ρεκόρ τῶν ζηρῶν τῶν πολέμων. Καὶ κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ ταχύτητα. Ἰδοὺ ὁ πολεμικὸς πίναξ.

15 Ἰουλίου. — Ἡ Αὐτρία ζηρῶν τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Σερβίας.

19 Ἰουλίου. — Ἡ Γερμανία ζηρῶν τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ρωσίας.

21 Ἰουλίου. — Ἡ Γερμανία ζηρῶν τὴν γαλ. κατὰ τῆς Γαλλίας

22 Ἰουλίου. — Ἡ Ἀγγλία κατὰ τῆς Γερμανίας.

24 Ἰουλίου. — Ἡ Αὐστρία κατὰ τῆς Ρωσίας. Αὐθημερὸν ἡ Σερβία κατὰ τῆς Γερμανίας.

25 Ἰουλίου. — Τὸ Μαυροβούνιον κατὰ τῆς Αὐστρίας.

26 Ἰουλίου. — Τὸ Μαυροβούνιον κατὰ τῆς Γερμανίας.

30 Ἰουλίου. — Ἡ Γαλλία κατὰ τῆς Αὐστρίας.

31 Ἰουλίου. — Ἡ Ἀγγλία κατὰ τῆς Αὐστρίας.

1 Αὐγούστου. — Τὸ Βέλγιον κατὰ τῆς Γερμανίας.

1 Αὐγούστου. — Ἡ Αὐστρία κατὰ τοῦ Βελγίου.

2 Αὐγούστου. — Ἡ Αἴγυπτος κατὰ τῆς Γερμανίας.

10 Αὐγούστου. — Ἡ Ἰαπωνία κατὰ τῆς Γερμανίας.

11 Αὐγούστου. — Ἡ Αὐστρία κατὰ τῆς Ἰαπωνίας.

Αὕτη ἡ αἰμοβόρος καντρίλλια ἡ ἐπενθυμίζουσα διὰ τὰς κομμικὰς ἀφορμὰς τὴν Clofche τοῦ Moulin Rouge ἤρχισε μὲ ταχύτητα, τὴν ὁποίαν θὰ ἐξήλπει καὶ ὁ σφριγιλότερος μπιστονιστής.

Χοροδιδάσκαλος δεξιότατος, ὁ Κάιζερ. Προελάσεις καὶ ὑποχωρήσεις, καταλήψεις πόλεων καὶ ἐκκενώσεις, ἀλώσεις φρουρίων καὶ ἀποκλεισμοὶ παρκαίων, ἐφοδοὶ καὶ ἐπελάσεις, λόγχοι καὶ ὀβίδες, ὑποβρύχια καὶ ἀεροπλάνα, τουφεκισμοὶ καὶ πυρπολήσεις, ἕνα ἡφαίστειον τὸν θάνατον διαρκῶς ἐξερευγόμενον καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις.

Ἐὰν ὑπολογίσῃ κανεῖς καὶ τὰ ἐν ἐπιστρατεύσει ἔθνη, Ὀλλανδία, Ἑλβετία, Σουηδία, Τουρκία, ἔχει μίαν Εὐρώπην ἀνοπλον ἀλλὰ καὶ αὐτοκτονουσαν. 800 ἐκατομμύρια ἀνθρώπων κατοικοῦν τὰ ἐμπόλεμα Κράτη. Φρενοκομεῖον ἡ γηραιά Εὐρώπη ἀξιοθρήνητον. Γερμανισμός, Σλαβισμός, Λατινισμός. Τὰ φύλα πολεμοὺν μέχρις ἐξοντώσεως.

★

Θρησκεία, ἐπιστήμη, τέχνη, φιλολογία — ὅλοι αἱ ἐκλεχταὶ ἀνθήσεις τοῦ πνεύματος, αἱ ὥραιαι δημιουργαί, αἱ ἐμπνευσμέναι σκέψεις, ὅλη ἡ εὐγενὴς ἐκδήλσις τοῦ ὑπερόχου πολιτισμοῦ τῆς Δύσεως ἐποδο-

πατήθη, ὑπὸ τὴν ἀρβύλαν, κατεσπλώθη ἀπὸ τὰς ἀνθρωποθυσίας καὶ τὰς ὁμότητας τοῦ πολέμου. Τὸ αἷμα ῥέει ὡς χεῖμαρρος· οἱ ἀνυπεράσπιστοι σφάζονται ὁ πόλεμος μὲ τὴν εἰδεχθῆ τοῦ ὅπην ἐτρομοκρατῆτε τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἡπειρον. Χωρὶς λόγον, ἀνεκόπη ἡ πρόοδος μὲ τὰ θαύματά της, διὰ νὰ ἐπιζωατήσῃ ὁ ἄγριος δεσποτισμός, ὁ τυφλὸς ἐγωϊσμός, τὸ κτηνώδες συμφέρον. Ἡ Χάγη θορνεῖ ἐν ὥραϊον ὄνειρον. Ὁ σίδηρος σχίζει σάρκα. Ἐνα αἱματοκύλισμα ἀπαίσιον διενεργεῖται μεθοδικῶς. Ἡ Εἰρήνη ἡμποροῦσε νὰ σιιάξῃ μὲ τὰς λευκὰς πτέρυγας της τὸ Ὁραῖον καὶ τὸ Ἀγαθόν. Ἐνῶ τώρα ἀπὸ τὴν ρομφαίαν τοῦ Πολέμου στάζει αἷμα σφριγηλόν, αἷμα ἀγνόν, αἷμα θυμάτων.

Καὶ φθέγγονται μερικοὶ ὅτι ὁ πόλεμος εἶνε ἀναγκαῖον κακόν· ὅτι θὰ βλαπτήσων νέαι γενεαί, νέον θὰ ρεῦσῃ αἷμα, νέαι θὰ ἐκπρόλῃσων ἰδέαι, θὰ δημιουργηθῇ κατὶ ἀνώτερον, ἀκριβῶς ὅπως τὰ φυτὰ αἷμα κλαδεύουθ' ἰδοὺν νέους κλάδους μὲ νέους χυμούς. Παρηγοριῆς στὸν ἄρρωστο....

★

Ὁ πόλεμος ἀπέδειξε καὶ κατὰ ἄλλο. Τὴν βαρβαρότητα τοῦ... πολιτισμοῦ τῆς Δύσεως. Τὴν ἀθέτησιν παντὸς νόμου ἠθικῆς, ἀνθρωπισμοῦ. Αἱ ὁμότητες, αἱ κακουργαίαι ἐναντίον ἀσπλῶν, ἐναντίον ἱερέων, γυναικῶν, παιδίων, γερόντων, εἶνε στίγματα, τὰ ὅποια καμμία νίκη δὲν θὰ εἶνε δυνατόν νὰ ἐξαλείψῃ. Οἱ κανχόμενοι διὰ τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν, ἐκπρόλῃσων οἰκίας, ἔσφαξαν αἰχμαλώτους, ἐτουφέκισαν ὁμήρους, ἐβίασαν παρθένους, ἐλόγχισαν τραυματίας, ἐλήστευσαν, διέπραξαν πῖσαν ἀτιμίαν. Καὶ διεπράχθησαν ὅλα αὐτὰ τὰ ὄργια ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς, ἀπὸ τοὺς νικητάς, τοὺς πολιτισμένους, οὗτοι εἰς τὴν ὁρμὴν τῆς μάχης, ἀλλὰ λελογισμένως, ἐνῶ διήρχοντο ἀπὸ συνοικισμοὺς, ἐντὸς τῶν σιδηροδρόμων, εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας τῶν πόλεων. Εἰς τὴν στρατοκρατικὴν δυσωδίαν τῆς τέως τριπλῆς Συμμαχίας ἀποδίδεται ὑπὸ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τύπου τὸ μεγαλειότερον μέρος τῶν ἀγριοτήτων. Ἀς ἀλαλάξουν οἱ Βούλγαροι, διότι δὲν ἔμειναν μοναδικὰ παραδείγματα ἐν τῇ ἱστορίᾳ!

★

Ἡ Γαλλία πρωτοστατεῖ εἰς τὴν λογογραφικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, θεματοφύλαξ τῶν Ναπολεοντειῶν παραδόσεων. Τοῦ Γάλλου προθυποργοῦ κ. Βιβιανὶ αἱ προκηρῶσεις καὶ αἱ προσφωνήσεις πρὸς τὴν Γαλλ. νεολαίαν καὶ τὴν Βουλὴν εἶνε ἀληθινὰ θούρια. Τοῦ Κλεμανσώ τὰ ἄρθρα, ὕμνοι.

Τὸ πρῶτον λογοτέχνημα τὸ ὁποῖον ἤνθισε αἷμα τῇ ἐκπυρσοκροτήσῃ τοῦ τηλέβολου εἶνε μία μεγαλοπρεπὴς «Ὡδὴ εἰς τὴν Λατινικὴν ἀναγέννησιν» τοῦ Δ' Ἀννούτσιο ἐξ ἑνδεκα στροφῶν, ὧν ἐκάστη περιλαμβάνει 21 στίχους, φιλοτεχνημένη ἐπὶ ὥραϊον Πετραρχεῖον ρυθμὸν.

Οἱ Γάλλοι συγγραφεῖς πρὸς τούτοις ἔσπευσαν νὰ καταχθῶν ὑπὸ τὰς σημαίας. Καὶ αὐτὸς ὁ Μπερνστάιν, ὅστις εἶχε λιποτάκτισῃ κατὰ τὴν νεότητά του, ἔσπευτε νὰ καταταχθῇ ἐκ τῶν πρώτων. Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Μπαρρὲς ἀνταλλάσσει τὴν γραφίδα πρὸς τὸ ξίφος, οἱ θεατρικοὶ συγγραφεῖς Μπερνάρ καὶ Δὲ Φλὲρς γίνονται οἱ ἐκδικηταὶ τῆς Ἀλσατίας καὶ Λωρραίνης.

Ὁ Μαίτερλιγκ — ὁ Βέλγος Σαίξπηρ — καίτοι ὑπερπεντηκοντούτης προσήλθε νὰ πολεμήσῃ εἰς τὴν πρώτῃν γραμμὴν ὑπὲρ τῆς Βελγικῆς πατρίδος του, ὡς ἐθέλοντής.

Τὸ Παρίσι ἡρημώθη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν. Ἐπὶ 24 συντακτῶν τῶν θεατρικοῦ περιοδικοῦ «Κωμωδία» οἱ 22 προτῆλθον ὑπὸ τὰ ὅπλα, καὶ ἔμειναν δύο γηραιοὶ συντάκται, διό

καί ἡ μεγάλη θεατρικὴ ἐπιθεώρησις, ὥχρα, μόλις ἐνθυμίζει τὸ πρὸ μηνὸς σφριγὼν φύλλον.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Αὐστρία δὲν ὑπέρητε εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν συγγραφέων καὶ καλλιτεχνῶν της. Ὁ Χόφμανσταλ, ὁ ποιητὴς τῆς «*Ηλέκτρας*», ἐπολέμητε ὡς ἐφεδρὸς ἀξιωματικὸς καὶ ὁ περιήγημος βιολιστὴς Κιούμπελις ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης. Ὁ Γάλλος βιολιστὴς Μαρτώ, καθηγητὴς τοῦ Ὁδείου τοῦ Βερολίνου, ἀφῆκε νὰ συλληφθῇ αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν διὰ νὰ μὴ πολεμήτῃ κατ' αὐτῶν. Ὁ Γερμανὸς τέλος γηραιὸς σοφὸς Ἑλληνιστὴς Βιλαμρόβιτς ἤρθη εἰς νεανικὸν ὕψος ἐμπνεύσεως προσφωνῶν τοὺς φοιτητὰς καὶ λυπούμενος διότι δὲν ἠμπορεῖ νὰ χειρισθῇ τὸ ὅπλον.

Ὁ Σιέγκεβιτς τοῦ «*Quo Vadis*» ὁ περιώνυμος συγγραφεὺς δι' ἐκκλήσεώς του καλεῖ τοὺς ἐν Αὐτρὶα Πολωνοὺς νὰ πολεμήτουν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐν Παρισίους Ἕλληνας μετεδόθη ἡ ποιήσις τοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Σχηματίζαντες λεγεῶνα ἐθελοντῶν, ἀπηύθυναν τοὺς ἐξῆς ὁραίους λόγους ὅταν ἐλάβανον τὴν κυανόλευκον:

«*Τὴν Ἑλλ. σημαίαν, λευκὴν καὶ γαλανήν, θὰ δυνηθῶμεν νὰ μετασχηματίσωμεν εἰς Γαλλικὴν προσηύκοντες εἰς αὐτὴν τὸ αἷμα μας. Εἴμεθα 300, ὅσοι οἱ στρατιῶται τοῦ Λεωνίδα, ἔτοιμοι νὰ νικήσωμεν ἢ νὰ ἀποθάνωμεν.*»

★

Ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους τραυματίας τοῦ πολέμου εἶνε καὶ ἡ τέχνη. Τὸ πολεμικὸν ἄρμα ἀνατλάπει, ξεθεμελιώνει καὶ αὐτὰ τὰ γαλήνια τῆς τέχνης ὁράσματα. Τὸ Λουβραίν, ἡ μικρὰ ἀλλ' ἱστορικὴ μεσαιωνικὴ Βελγικὴ πόλις, ἐνεπρήσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἠρειπώθη. Εἶχε διατηρήσῃ τὸν πλήρη μυστηρίου πνευματικὸν χαρακτήρα της ἢ κατ' ἐξοχὴν ἱερατικὴ καὶ πανεπιστημιακὴ πόλις μετὰ τὰς παλαιὰς ἐκκλησίας της, τὰ σκυθρωπά μοναστήρια, τὰ σχολεῖα της, τὰς οἰκοδομὰς, αἱ ὁποῖαι ἠροῦντο ἐξ αἰῶνας. Ἐκ τῶν 45,000 κατοίκων της 8,000 περίπου ἦσαν σπουδασταί. Τὸ Πανεπιστήμιόν της ἀπὸ τὰ ἀρχαιότατα τῆς Εὐρώπης, εἰς ὃ ἐφοίτησεν ὁ Λάντσης καὶ ὁ Ἑρασμος· ὑπῆρξεν ἡ *Alma Mater* τοῦ Βελγίου. Ὁ καθηδρικὸς ναὸς τοῦ Ἀγ. Πέτρου μετὰ τὰς θαυμασίας εἰκόνας τοῦ Βενίου, Βέιδεν, Κράνερ,

Ζάγγερ, Βούτς, οἱ ναοὶ τῆς Ἀγ. Γερτρούδης, τοῦ Ἀρχαγγέλου, τοῦ Μπεγγινάξ — ἀπὸ τῶν γυναικῶν αἱ ὁποῖαι ἐργατέλειαν τὸν κόπουν — τὸ Δημαρχεῖον, γιγάντιον οἰκοδόμημα μετὰ τοὺς εὐθυτενεῖς πυργίσκους καὶ τὴν περίπλοκον γλυπτὴν ἀνθητὴν του, τὰ ἀπειράριθμα ἀγάλματα, τὸν περιεργὸν διάκοσμον τοῦ Γοτθικοῦ ρυθμοῦ, ἡ βιβλιοθήκη, ἡ πλουσιωτέρα τοῦ κόπουν εἰς βιβλία τῶν πρώτων χρόνων τῆς τυπογραφίας μετὰ πληθὺν χειρογράφων, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀνεκτίμητοι θησαυροὶ τῆς τέχνης ἐξέλειπον. Ὁ ὕλεθρος τῆς ταπεινῆς ἐκδικήσεως δὲν ἀφῆκε τίποτε. Ὁ Ἀτίλλας ἀνέζησεν εἰς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα...

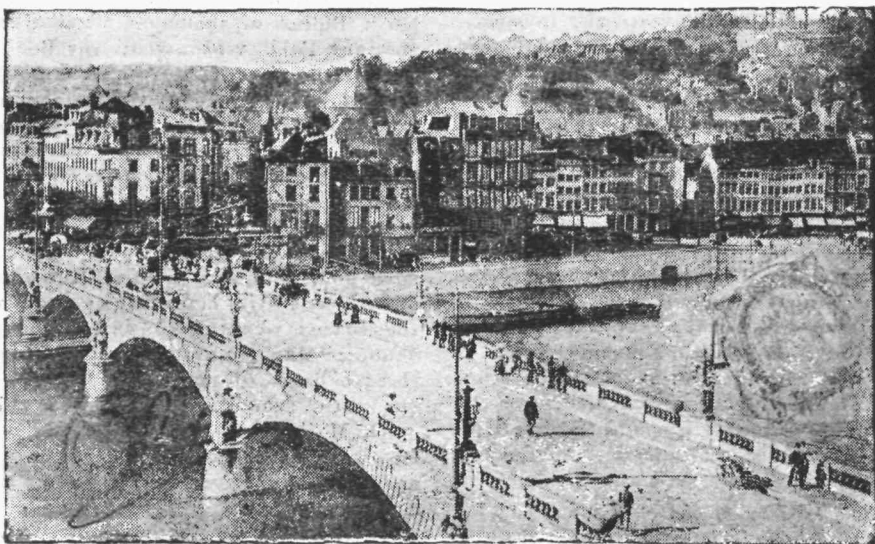
Καὶ εἰς τὴν Λιέγην οἱ Γερμανοὶ ἀπεφάτισαν νὰ θέσουν χεῖρα ἐπὶ τῶν χειμηλίων, ἀμυθῆτον ἀξίας, τῶν Μουσείων της, ὅπως ἀπαλίσωσι τὴν ζητηθεῖσαν πολεμικὴν εἰσφοράν. Τὰ ἀριστουργήματα τῆς Φλαμανδικῆς σχολῆς καὶ τὰ θαύματα τῆς ποικιλικῆς — ὅλη ἡ Λιέγη εἶνε ἐν μουσεῖον — θὰ τὰ ἀφῆσουν οἱ Βέλγοι· Δὲν ἔχουν ἑκατομμύρια νὰ δώσουν, ἀλλ' ἔχουν ψυχὴν καλλιτεχνικὴν. Θὰ τὰ διεκδικήσουν διὰ παντὸς τρόπον.

Καὶ ἐνὸς τοῦ ἐξακολουθεῖ ὁ ἄγριος πόλεμος, ἐπὶ τοσοῦτον αὐξάνουν οἱ κίνδυνοι τῆς τέχνης. Οἱ Παρισίνοι προσεπάθησαν νὰ διαφυλάξουν τὰ μουσεῖα τῶν ἀπὸ ἐνδεχομένης ἐχθρικῆς εἰσβολῆς, διότι οἱ Γερμανοὶ ἀπὸ τὴν ἡσχίαν τὰς ἐπιθέσεις τῶν ῥιψαντες ἐναερίως βόμβας κατὰ τῆς εἰρηνικῆς στέγης τοῦ Λούβρου!...

★

Ἐάν ὑπάρχει σημεῖον παρήγορον, εἶνε ὅτι ἐκ τοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ θὰ ἐξαπαλισθῇ ἡ πολιτικὴ ἀνεξαρτησία τῆς δυστυχοῦς Πολωνίας. 20,000,000 θὰ ἠμπορῶν νὰ ζήσουν ἐλεύθερα ἢ ψυχὴ τοῦ *Chopin* ἢ σκιρτήσῃ. Τὸ μόνον ἴσως ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον θὰ προσέλθῃ ἐκ πληθώρας κακοῦ. Μία δικαία ἐπαναφορά, καθαρὸς ἐθνολογικὴ, τῶν ὑπὸ ξένην κυριαρχίαν μερῶν ἐκεῖ ὅπου ἀνήκουν, ἢ ἐν αὐτονομίᾳ, θὰ ἀπύλλατε διὰ παντὸς τὴν Εὐρώπην ἐνὸς αἵματοκυλισματος καὶ οἰκονομικῆς ἁμα ἐξαντλήσεως· ἀλλ' εἶνε πεπρωμένον οἱ λαοὶ νὰ πληρῶνουν τὰς ἁμαρτίας καὶ μωρίας τῶν Ἀτόμων, τὰ ὁποῖα διοικοῦν τὰ Ἔθνη.

ΔΑΦΝΙΣ

ΛΙΕΓΗ.—Ὁ ποταμὸς Μεῦδης

ὅστις διχοτομεῖ τὴν Λιέγη. Πρὸ τοῦ ποταμοῦ αὐτοῦ οἱ ἠρωῶκοι Βέλγοι ἠμύνθησαν ἐναντίον τῶν ἐπιδρομέων, οἵτινες καὶ κατέλαβον τὴν πόλιν.